

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 337

שמיני | הצייד הרמאי (היצה"ר) נלחם להפיל את האדם רגע לפני קבלת מדרגה חדשה

מסי לרות ארץ הנפש

שביבי אור מתורתנו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 סוף סוף הגענו ליהללי נרצה
- 4 קריאת פרשת החודש
- 6 שלב אחר שלב
- 9 אור תורה מחייהו
- 11 עשה למען דתך
- 13 כחם של הקליפות
- 16 הקליפות חזרו להתאחז
- 17 ויהי אחרי החטא
- 19 כחו של חטא!
- 20 סכנה ירידה!
- 24 אשריהם הצדיקים!
- 27 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

הדפסת והפצת ספר מודיש ורבינו דרב יודם נייסאל אברג'ל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 לקבלת דגש של אור
קו 'המאיר לארץ'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת שמיני

סוף סוף הגענו ל'הלל' נרצה...

בגמרא קשה לו, האותיות מסתחררות מול עיניו וקשה לו להתרכז. הוא למד בישיבה רק כדי לקבל שידוך טוב, לא יותר. וכעת הוא נכסף... לעבוד בשדה!

תמר השפילה את עיניה. 'כך הגענו למושב הזה. ואכן בעלי לא פותח חומש, לא משנה וכמובן שלא גמרא. בקושי הוא 'תופס' תפילה ומניח תפילין, וכבר רץ לטרקטור שלו. כל היום הוא על הטרקטור, שר ונהנה'.

הרב פינקוס שתק, והיא המשיכה: 'היתה לי מורה מנוסה, היא הכינה אותנו היטב ליום הנישואין, והזהירה שוב ושוב כי לימוד התורה הוא המצוה היקרה של האיש. תפקיד האשה הוא לשדל ולזרז, להנעים ולזכות את בעלה בתורה, אך לא להכריח'. דמעות עמדו בלחייה.

נהמת הטרקטור של הלל, בעלה, מתקרבת. עכשיו הוא מייחל לארוחת ערב דשנה. 'אחרי עבודת שדה צריך דלק!' נוהג הלל להודיע כשנכנס הביתה.

סיפר הגאון הרב יעקב ישראל פוזן שליט"א (אחילה לא"ל - עמוד 656), וז"ל:

הגה"ק הרב שמשון דוד פינקוס זצ"ל נהג להסתובב בין המושבים בדרום הארץ. בואו למקומות אלו, שאלותיו הנעימות ותשובותיו המחכימות - העלו את התושבים לרמות חדשות של 'אידישקייט' (יהדות).

יום אחד, כאשר הגיע הרב לאחד המושבים, פנתה אליו אשה בשם תמר ואמרה: 'אני בוגרת 'בית יעקב', וכל השנים היה לי חלום לבנות בית של תורה. נשאתי לבן ישיבה, סיפרו לי כי זכיתי בכך תורה השוקד על התורה יומם ולילה, והייתי מאושרת עד מאוד.

שבועיים לאחר הנישואין שמעתי לפתע קול טריקה רמה. בעלי הצעיר פתח את הגמרא, ולפתע טרק אותה בחוזקה. הוא כמעט צעק כשהודיע: 'זהו! אינני מוכן לפתוח ספר יותר!'...

הייתי מזועזעת. חשבת שלא שמעתי טוב, אך בעלי האברך סיפר לי, כי שנותיו בישיבה היו קשות עבורו. העיון

2 מסילות אל הנפש

פרשת שמייני - סוף סוף הגענו ל'הלל' נרצה

'שלום' עליכם! לחץ הרב פינקוס את ידיו של האברך העדין, ובירר את שמו.

עכשיו ידע למעלה מכל ספק: זה הלל מהטרקטור. להלל היתה שאלה בוערת ב'דף היומי'.

השניים פתחו ספרים ושקעו בעומק הסוגיא, עד שלאחר עיון מעמיק הגיעו לפתרון. האברך הודה נרגשות לרב פינקוס, והרב נותר מהורהר: היתכן?!

רגליו של הרב הוליכוהו לביתו של הלל. הוא נקש קלות, הדלת נפתחה, ונפשו של הרב בשאלתו: **'איך קרה הדבר? איך הפך איש הטרקטור והאדמה לאיש הרוח והתורה?'**

ותמר - אשה פשוטה היא ואינה מבינה, הרי הרב בעצמו אמר לה... האין הרב זוכר? והיא נזכרת במה שאירע באותו יום:

הם נכנסו הביתה. ארוחת הערב כבר היתה מוכנה. הלל נטל ובירך בחופזה, אכל ברעבתנות, סיים וכבר פנה לישון, עיף ויגע מעמל יומו.

הלילה השתרע על פני המושב. תמר יצאה אל המרפסת ונתנה לזרם הדמעות החמות לשטוף את פניה.

'דברי' המורה עומדים מול עיני, ואני הולכת אחר בעלי במדבר, כלומר במושב...! סיכמה תמר במהירות.

'מה' שאלתך? שאל הרב פינקוס נפעם.

'מה' אני יכולה לעשות? התפרץ הכאב, 'אני משתוקקת לבית של תורה, ובעלי איכר פשוט וגס. איזו דוגמא יראו ילדינו? על מה ישען הבית שלנו, על הטרקטור?!...'

הרב פינקוס ענה לה: **'התפללי! התפללי מעומק הלב עם דמעות לאבא שבשמים! תזעקי אליו, והוא ישמע לתפילת בתו. התפללי ככל שתוכלי, עד שתיושעני!'**

בירך אותה והפליג לדרכו.

שבועות עברו, שנה חלפה. ויהי היום ושוב הזדמן הרב פינקוס אל המושב הדרומי.

תחילה נכנס לבית הכנסת. מעטים מאוד נמצאים שם, לכן צד את מבטו אברך צעיר בעל פנים עדינות ועינים נוצצות באור מיוחד, יושב והוגה בתורה הקדושה במתיקות מיוחדת.

הרב השהה מבטו אל האיש, נדמה היה לו שזה הלל הטרקטוריסט, בעלה של תמר!...

מסילות אל הנפש

פרשת שמייני - סוף סוף הגענו ל'הלל' נרצה

'אם אכפת לי? רצתה תמר לצחוק ולבכות, אבל היא הנהנה בחיך מסכים והדמעות מסכו את עיניה.

הלל יצא, טעם מיינה המשכר של התורה.

'את יודעת' - אמר לה כעבור שבוע - 'עכשיו אני חושב שיש ביכולתי לטפל בקשיי הלמידה שאפינו אותי בילדותי. מה דעתך שנשלם לאורך מקצועי ואני אתקדם קצת?'

בלב - שיר ורנן, והפה מביע מילות הסכמה ורצון.

'אני מצטער' - אמר הלל כעבור זמן בפנים מתנצלות - 'עד כה היה לך בעל מפרנס, אבל נפשי חשקה בתורה, כעת אני רוצה ללמוד כל היום, שבתי בבית ה' כל ימי חיי'.

עכשיו התפרצו הדמעות כאשד גואה. שמונה חדשים ליוו אותה דמעות התפילה יום יום, ועכשיו הם נמהלו בדמעות אושר.

'הרב שואל איך התהפך לבו של הלל? הרי הרב בעצמו אמר לי? 'התפללי! וזה מה שעשיתי. זה הכל'...

'זה הכל'... אבל זה מה שהביא לה את הישועה - בעל בן תורה!

על כחה של תפילה בפרשתנו...

במילים פשוטות, כדבר בת אל אביה, דיברה תמר: 'רבונו של עולם! אני רוצה בית של תורה! בן תורה! אנא, ברחמים...!'

תמר לא יכלה יותר, הדמעות דיברו, צעקו ובכו בשבילה. היא אחזה בסורגי המרפסת והרטיבה אותם בדמעותיה. שעתים תמימות עמדה תמר בתפילתה עד שכלו כחותיה.

למחרת פנתה לעבודת יומה החדשה. דוקא בבוקר, כשהלל היה בשדה, חורש באדמה התחוחה, תמר היתה מתפללת בחדרה. הדלת סגורה והיא מתייפחת ומתחננת.

תמר בכתה ובכתה, עד שכלו כחותיה. ביום השלישי היתה עבודת הלב שלה יוקדת. כך כל יום, כל היום. תמר - אשה כשרה, מאירת פנים. אינה מבקשת דבר, רק מתפללת. כך הלא אמר לה הרב. **שמונה חדשים, מאתים וארבעים יום**, השקתה תמר אדמת בזלת בדמעותיה. לא היה יום שעבר בלי תפילה. תפילה בכל הכחות.

ויהי היום, והלל נכנס הביתה בחיך מתנצל. יש כאן שיעור ב'עין יעקב', חשבתי לקפוץ... אכפת לך אם אוותר על זמן ארוחת הערב ואצא עכשיו?'

קריאת פרשת החודש...

הקריאה הזו כוללת רק את דברי הקב"ה למשה, אך בפסוקים שאחר כך (שאותם כאמור אנו לא קוראים), מובאים דבריו של משה רבינו לעם ישראל...²

ולאחר מכן, לקראת סוף הפרשה מובאים הפסוקים הבאים: "וּמוֹשֵׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה. וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בַעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה יֵצְאוּ כָּל־צְבָאוֹת הַיָּם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שם פסוק מ).

השבת נוציא שני ספרי תורה. בראשון נקרא את פרשת השבוע - פרשת שמייני, ובשני נקרא את פרשת החודש.¹

קריאת פרשת החודש היא בחומש שמות (שמות יב, א-כ), ובה מופיע הציווי הראשון שציוה הקב"ה את עם ישראל - ציווי עשיית קרבן פסח. וכמו שנאמר: "וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁה לְבֵית אָבֹת שֶׁה לְבֵית" (שם פסוק ג).

מעין החכמה

הרביעית פרשת החודש, וקוראים אותה בשבת הסמוך לראש חודש ניסן (ועיין שם עוד בזמני קריאתה), כדי לקדש חודש ניסן, דכתיב בתורה: "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשִׁית חֹדְשֵׁי רֵאשִׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה" (שמות יב, ב), אבל אין זה עיקר הקידוש, כי עיקר הקידוש הוא בעת ראיית הלבנה שמקדשין אותו הבית דין, ואין הקריאה הזאת אלא מדרבנן...

2. בעיר טרויש שבצרפת, חי לו יהודי ושמו יצחק. ליצחק הזה היתה מרגלית יקרה ונדירה מאוד, אבן שגרמה לאנשים רבים שיתחננו לפניו שימכרנה להם ואף הציעו בעבורה אלף דינרי זהב ואף יותר ובכל זאת לא נאותה למוכרה...

למלך של אותה מדינה היה פסל עבודה זרה ששתי אבנים טובות ויקרות קבועות בה כשתי עינים, יום אחד מצא המלך את אותו פסל חסר עין (אבן אחת נפלה

1. כתב המשנה ברורה (סימן תרפה - ס"ק א), וזתו"ד:

אבאר בקיצור ענין ארבע פרשיות. והוא. חז"ל תיקנו לקרות ארבע פרשיות בשנה, מראש חודש אדר עד ראש חודש ניסן, לזכרון ארבעה דברים, והם אלו:

הראשונה היא פרשת שקלים - לזכרון מצות מחצית השקל, שהיו מחוייבים ליתן ללשכה לקרבן התמיד בכל שנה.

השניה היא פרשת זכור - לזכור מעשה עמלק... וכדי להקדים זכירת מחיית עמלק לעשייתה, לכן קוראים פרשת זכור קודם פורים.

השלישית היא פרשת פרה אדומה... שכן היה שריפתה במדבר סמוך לניסן כדי לטהר בה את ישראל מטומאת מת, ובכך הם יהיו טהורים ויוכלו לעשות הפסח בזמנו...

כשקיבל יצחק את האבן לידי הרעיד את ידיו והאבן נשמטה מידי ונפלה לתוך הים, מיד הפיל עצמו לקרקע הספינה ומרט שערותיו וצעק ובכה על אבדן האבן ואמר: 'איבדתי כל הוני אשר עמלתי בכל חיי. אנה אני אלך עכשיו אוי לי ואוי לצרתי. מה יהיה ממני עני מרוד אשר בסוף חיי, אם הייתי מביא אותה למלך היה מעניק לי עבודה אלף אלפים דינרי זהב והייתי זוכה עוד בהרבה מתנות וזכויות לי לזרעי אחרי, אוי לי ואוי למזלי, לא די שאיבדתי את הוני וודאי שגם חמת המלך תעלה עלי'. האנשים שהיו בספינה באו לידי וניחמו אותו ודיברו על לבו ועודדו אותו כשהגיעה הספינה לנמל עיר הבירה הלכו עם יצחק כל אנשי הספינה אל המלך והתחננו לפניו שיחוס על היהודי האומלל ועל אבדן האבן היקרה אשר הוליד למלך, כי נפלה לים.

המלך הצטער על אבדן האבן ואמר: 'אין אפשרות שהים יחזיר את גזילתו, אך חבל על מזלו של היהודי האומלל הזה, שאילו היה מביא לי את האבן, הייתי נותן לו סכום הגון וגדול של דינרים, אך עכשיו שבא אלי בלי האבן מזלו לא האיר לו, הדבר היחידי שאני מעניק לו שיקחו אותו בחזרה בספינה לביתו חינום בלי כסף, כי בטח אין באפשרותו לתת שכרה...'

כשיצא יצחק מהספינה בחזרה לביתו, בדרך, נגלה אליו אליהו הנביא זכור לטוב ואמר לו: 'באותה שעה בה השלכת את האבן לים, נוצר רעש גדול בשמים... לבבך הטהור בצירוף עקידת האבן על קדושת שמו יתברך עלו לשמים ועשו נחת רוח גדולה לפניו יתברך, ולכן שלחוני לבשרך שבשנה הבאה אשתך תלד בן שיאיר את העולם כולו, יותר מכל האבנים הטובות שבעולם!'

ולתקופת השנה נולד ליצחק בן וקרא שמו שלמה, הוא הבן ששמו נחקק עלי זהב בכל היכלות התורה שבעולמות

ממנו). ונודע למלך כי יצחק נושא באמתחתו אבן שמתאימה לפסל.

המלך שלח שליח מיוחד ליצחק וביקשו בשם המלך כי חפץ הוא לקנות את האבן היקרה, וכמה שידרוש עבורה מוכן המלך לשלם עבורה. מששמע יצחק את מטרת קניית האבן נתחלחל כולו ועמד אובד עצות בלי לדעת מה להשיב.

כשראה שליח המלך שיצחק מהסס אמר לו בנחישות: 'את האבן אני לוקח בכל מקרה, רק תחליט אם אתה רוצה עבורה תשלום או לא?'

כשמע יצחק את דברי השליח, מיד לקח את האבן ושם אותה בחיקו והפליג בספינה כדי להביאה למלך. אך בדרך היה לבו נוקפו על שהוא מוליד אבן יקרה כדי להשלים החסר בפסל לעבודה זרה. מה עשה? בעוד הספינה בלב ים, נכנס בדברים עם גוי אחד שנכח בספינה ואמר לו: 'עוד מעט ואהיה עשיר גדול!' והגוי שאל אותו: 'מדוע? ענה לו: 'יש ברשותי יהלום נדיר מאוד, יופיו משובב כל עין, וכאשר קרני השמש פוגעות בו - אין אדם אשר נשאר שליו מול המחזה... ואני הולך למוכרו למלך!'

הגוי שמע כך התחנן וביקש מיצחק שיראה לו אותה. אך יצחק סירב באומרו שהוא מפחד פן יקרה אסון לאבן זו, והיא יקרה מאוד! התחנן הגוי וביקש שוב ואמר: 'חשקה נפשי מאוד לראות אבן זו, ואני אזהר עליה הנני מבטיח לך!'

אמר לו יצחק: 'השבעה לי כי תשמור מאוד עליה בהיותה בידך'. הגוי נשבע. הוציא יצחק את האבן מחיקו ומסרה ליד הגוי. הסתכל בה והתפלא על יופיה זיוה והדרה ואמר: 'מעודי לא ראיתי אבן להפליא כזו'. והחזירה לידי יצחק,

הגזירה, שהן לא עשו במצרים אלא מאתים ועשר שנה!

וצריך להבין אם הם שהו במצרים רק 210 שנים, אז למה אמרה התורה 430 שנה? **וכדי** לבאר נצטרך להתחיל מההתחלה...

והנה, במדרש (שמות רבה, פרשה יח - אות יא) אמרו על הפסוק הזה (הפסוק האחרון) כך:

ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה' - **משעה שנגזרה עליהן**

שלב אחר שלב...

בכל חלקי הבריאה נכנס והתערבב החלק הרע, ומעתה החלה עבודת הבירורים להפריד בין טוב לרע...

וכאשר ראה אדם הראשון את 'האסון' שגרם לבריאה, החל מיד בעבודת התשובה! אך אף על פי כן, למרות תשובתו, החטא לא תוקן...

עשרה דורות חלפו מאז, ואז הגיע נח. וגם הוא ניסה בכל יכולתו לתקן

בשעה שברא הקב"ה את הבריאה ואת האדם, ברא עולם בהיר ומסודר. עולם מוגדר וברור: הטוב עמד בצד אחד. והרע עמד נפרד ממנו, בצד השני.

אך, אחרי שאדם וחווה נכשלו ואכלו מעץ הדעת, ירדה כל הבריאה ממדרגתה ונולדה מציאות חדשה! - מציאות ושמה 'ערבוב'!

מעין החכמה

של אביו (וזה לשונו: 'בראשית' - **אמר רבי יצחק**, לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל, ומה טעם פתח בבראשית?); וראה שם מה שתירץ.

ואפשר לבאר שהטעם שהתורה התחילה בסיפור בריאת העולם והמשיכה בתולדות אבותינו הקדושים, ורק בפרשת בא כתבה את מצות החודש, ללמדנו שאם ברצוננו לעשות נחת רוח ליוצרנו במעשינו ובלמוד התורה, ולמשוך שפע משמי שמי רוס, עלינו ללמוד ממעשי הבריאה ולצעוד בדרכי האבות... ולכן פתחה התורה בסיפור מעשה בראשית - להורות לנו את הדרך אשר נלך בה...

העליונים ובעולם שלנו, הלא הוא 'רש"י' - רבינו שלמה יצחקי (על שם אביו יצחק).

וכאשר שלמה גדל, שאל אותו אביו ר' יצחק כך: שלמה בני, תענה לי בבקשה על השאלה, הרי 'תורה' היא מלשון הוראה, להורות לנו את הדרך אשר נלך בה, ואם כן הפרשה הראשונה שבתורה היתה צריכה להתחיל במצוה הראשונה שנצטוו בה עם ישראל 'החודש הזה לכם', (שהיא ההוראה הראשונה) ומדוע התחילה בסיפור בריאת העולם?

ורש"י כאשר התחיל את פירושו לתורה, בראשית דבריו הביא את קושייתו

הדעת הוא נזק איום ונורא, וכדי לתקן אותו נצטרך מהלך ארוך של תיקון, מהלך שיקח 430 שנה! מעתה ועד מעמד הר סיני!

מהלך ששיאו יהיה שעבוד מצרים.⁵ ורק בסוף המהלך (במעמד הר סיני) יתוקן לחלוטין חטא עץ הדעת!...
אברהם אבינו הבין היטב את חשיבות המהלך, והסכים. והחול, שבשעון החול, החל לטפס אט אט כלפי מטה...

את המציאות, אך בסופו של דבר הצליחה להתגבר הקליפה, ונח שתה "מן היין ויִשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלֶה" (בראשית ט, כא), ובכך גרם לחטא לשוב ולהתעורר!³

ושוב חלפו עשרה דורות, ואז הגיע אברהם אבינו. ובהיותו בגיל 70 התגלה אליו הקב"ה ובישר לו על גלות מצרים! וכמו שנאמר: "וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע תְּדַע" כי גר יִהְיֶה זְרָעָךְ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם" (שם טו, יג)...
דע לך' - אמר הקב"ה לאברהם - 'שהנזק שנוצר בעקבות חטא עץ

מעין החכמה

ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה" (שמות יב, מ), ובזה נתקן נפש חיה. כי 'נפש' - מספרו 430, ואז זכו לנפש חיה...

5. וזה לשון הגה"ק רבי משה חיים לוצאטו זיע"א (גנזי רמח"ל, ספר קנאת ה' צבאות - עמוד צט):

והנה עץ הדעת טוב ורע - הוא סוד אדנ"י שיש בשתי אותיות האלה השורש הנ"ל (המוסבר שם בקטעים הקודמים), והנחש בא ופיתה את חוה לתת לו מקום, ובתתה לו - מיד ירדה השכינה, ואז נעשה מִמָּטָה נחש...

והוצרכו ישראל לסבול גלות מצרים, להיתקן בו מזוהמת הנחש הזאת. והיה התיקון להחזיר הנחש לִמָּטָה, בסוד ד"ן הנ"ל, והוא סוד: "יגם את הגוי אשר יעבודו ד"ן אנכ"י" (בראשית טו, יד). כי בחזור הנחש תחת הנהגת הד"ן הזה - ניטלה השליטה מן הקליפות, ולא יכול פרעה לשלוט כלל.

3. וכך אמרו בספר הזוהר הקדוש (נח דף עג ע"ב - עפ"י פירוש מתוק מדבש):

בשעה שיצא נח מהתיבה רצה לתקן את חטא עץ הדעת ולתקן עולם במלכות שדיי והחל ללכת בהיכלי הקליפות ולהעלותם לקדושה וכשהגיע להיכל השביעי של הקליפות ששם הוא משכן ה**נוקבא דקליפה** ורצה לתקנה ולהעלותה לקדושה מיד: "וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל" (בראשית ט, כא) - נתבלבל דעתו כשיכור ונפל בתוך הקליפות ולא היה לו כח לקום ולעמוד כנגד ה**נוקבא** הטמאה וגילה **פרצת העולם שהיתה סתומה על ידי תשובתו של אדם הראשון**...

4. כתב הגה"ק הרב יחזקאל לנדא זיע"א (צ"ח - הקדמה למסכת פסחים), וזתו"ד:

'ידוע תדע' - לרמוז לו שזהו בעון עץ הדעת, 'תדע' - אותיות 'ידע'.

והנה כאשר חטא אדם הראשון נסתלקה ממנו נפש חיה... ולכן כתיב: "ומושב בני

ישראל ירדו בדרך כבוד לארץ מצרים, נתן בלב האחים למכור את יוסף...

יוסף ירד למצרים, ושם עברה עליו שנה קשה ומרה, שנה של התמודדות עם פיתויי הקליפה!⁶

ועל המהלך הזה נאמר: 'ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים', כל המצרים הנפשיים העוברים על האדם נקראים 'מצרים'...

מאה תשעים ושמונה שנים חלפו מאז, והקב"ה שרצה שעם

מעין החכמה

ולכן כל פיתויים של עבירות אמרם שלמה המלך ע"ה בשם הנוקבא. ובעיקר פיתוייה היא התאוה הרעה הנמשכת לאדם בפיה, וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה: "לְשֹׁמְרֵךְ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנְּכַרְיָה אֲמַרְיָה הַחֲלִיקָה" (משלי ז, ה), "הִטְוֵנוּ בְּרַב לְקַחָהּ בְּחֶלֶק שְׂפָתֶיהָ תִּדְיַחְנוּ" (שם פסוק כא). וכל זה מדבר על 'אשת זנונים' - נוקבא דקליפה. ולכן אמרו רז"ל (קהלת רבה, פרשה א - אות לד): 'אין אדם מת וחצי תאותו בידו', יען כי התאוה פרה ורבה להיותה באה מן הנוקבא דקליפה, ודרכה של נוקבא להיות מתעברת ויולדת וחוזרת ומתעברת...

אם כן נמצינו למדין די ש יצר הרע הנמשך מן הזכר דקליפה, ויש יצר הרע הנמשך מן נוקבא דקליפה. ועוון שפכות דמים זה נעשה על ידי יצר הרע הנמשך מן זכר דקליפה כי הזכר דקליפה הוא הרוצח כנ"ל.

אבל עוון זנות ועוון של לשון הרע הוא על ידי יצר הרע שבא מנוקבא דקליפה...

ואלו הזכר והנקבה דקליפה הם פלוני (ס"מ) ופלונית (ליליי) והם נקראים 'אלילים', ועליהם נאמר: "כִּי כָל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים" (תהלים צו, ה), ועל זה אנו מתפללים: 'והאלילים כרות יכרתון, לתקן עולם במלכות שד"י'.

6. כתב הגה"ק הרב יוסף חיים זיע"א (אוצרות חיים - מכלול חכמת הקבלה א, עמוד קטז), רז"ל:

הנה הקליפות הם זכר ונקבה, וכחות רעות הנמשכות מצד הנקבה הם יורדות ומפתות את האדם לחטוא, כי אין כח הפיתוי נמצא אלא בנקבות שמצד (אסור להוציא בפה) ליליית, כמו שאמר הכתוב: "כִּי נָפֶת תִּטְּפֶנָּה שְׂפָתַי זָרָה וְחֶלֶק מִשְׁמֶן חֶפֶז" (משלי ה, ג), ואחר שנתפתה האדם אחריהם אז מתחברים כחות הזכרים הנקראים 'מוזיקין' - אשר בידם החרב להזיק וממיתין את האדם בר מינו, כי כן הוא טבע העולם שהזכרים עושים מלחמה ולא הנקבות, ונמצא כי בבחינת הפיתוי העיקר הם הנקבות, וכן היה בעגלי ירבעם שהנקבה הניחה בדן (ואת הזכר הניח בבית א"ל), וכל העם נטו אחריה יותר מעל הזכר שהיה בבית א"ל (כנזכר בזוהר, כי תשא - דף קצג ע"ב).

וכמו שכתב רבינו האר"י ז"ל (שער הפסוקים, תהלים - סימן יח) שכל מיתות ונזקין ויסורין נעשים על ידי דוכרא דקליפה כי הזכרים הם בעלי המלחמה, אך הנוקבא וחילותיה נטפלים בדבר זה לדוכרא וחילותיו. אבל הפיתויים והסתה להעביר בני אדם על דת נעשים על ידי נוקבא וחילותיה, והדוכרא וחילותיו הם נטפלים עמהם.

מסילות אל הנפש

פרשת שמיני - אור תורה מחייהו

הוא שכח את יוסף, ורק כעבור שנתים הוא נזכר בו, ופעל לשחרורו.

וכמו שנאמר: "וְלֹא זָכַר שָׂר הַמִּשְׁקִים אֶת-יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ. וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים" (בראשית מ, כג)...

וצריך להבין מדוע שכח שר המשקים את יוסף, אך לפני כן נקדים...

ולאחר מכן גזרו המצרים על יוסף מאסר עולם, מאסר עד יום מותו! אך, כעבור עשר שנים המצב התהפך! יוסף עשה טובה לשר המשקים המצרי, ובתמורה הבטיח לו שר המשקים שהוא ידאג לשחרורו!...

ולמרות ההבטחה, כאשר יצא שר המשקים מהמאסר

אור תורה מחייהו...

שאין לו נרות שבת, וכפי שמפרש רש"י (שם): שבמקום שאין נר, אין שלום, משום שהולך באפלה ונתקל בחפצים ונכשל, ומתוך כך בא לידי מחלוקת ומריבה - וכמו שהוא בנוגע לאור וחושך גשמיים, כך הוא גם בנוגע לאור וחושך רוחניים.

והאור היחיד שיש בכחו להמשיך שלום בעולם, זהו אורה של התורה הקדושה. כי התורה היא בחינת אור, כמו שנאמר: "כי נר מצוה ותורה אור" (משלי ו, כג), וככל שמפיצים את אור התורה

בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'יל זיע"א (אמרי נועם - מועדים, חנוכה - מאמר ב) אמר כך:

דע, כי עיקר המחלוקות והמריבות נוצרות מחמת החושך והבלבול שבעולם, אך כשיש אור בעולם מיד סר כל הבלבול ומתבטלות כל המריבות והמחלוקות, ומתרבה השלום בעולם, על דרך שמצינו לגבי מצות הדלקת נרות שבת, שאמרו חז"ל (שבת כה:): שמה שנאמר: "ותזנח משלום נפשי" (איכה ג, ז), מדבר על מי

מעין החכמה

רוצה לומר: הבדיל הקליפות שהם אלילים, שרמוזים במספר ההפרש שיש בין מספר אור למספר חושך, כי ההפרש הוא קכ"א (121) כמנין אלילים, והנה בזה החושך שנשאר מוכרח שנשאר בו עתה חלק אור, וזה יתברר לעתיד, ואז יתקיים: "וְיָאֵת רוּחַ הַסְּמָאָה אֲעֵבִיר מִן הָאָרֶץ" (זכריה יג, ה), שלא ישאר חושך וקליפה כלל...

וכשהקליפה מלבשת האור יהיה חושך, ולכן אם תסיר מספר אליליים (121) מן חש"ך (328) ישאר אור" (207), **נמצא אם יהיה אלילים דבק באור הוא מספר חשך**, וזה שנאמר: "וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת-הָאֹר כִּי טוֹב" (בראשית א, ד), שביררו ועשאו טוב מבורר, מפני שהבדיל "אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ" (שם),

ושתי הדרכים נצרכות לשלימות נפשו של האדם, כי על ידי לימוד התורה בבקיאות יוצרים בנפש כלים רחבים, ועל ידי הלימוד בעיון מתמלאים הכלים באור, וככל שיש יותר כלים כך יש יותר מקום להכניס אור. ומי שלומד רק בעיון אך חסרים לו הבקיאות והידע הרחב, הרי הוא בבחינת: 'אורות מרובים וכלים מועטים', אשר התוצאה של מצב זה היא 'שבירת כלים' (כמבואר בספרי קבלה), ולא תתקיים התורה בידו.

בנוסף לכך: על ידי לימוד התורה בבקיאות זוכה האדם לאור מקיף, ועל ידי לימוד התורה בעיון זוכה האדם לאור פנימי, ומי שלומד רק בעיון ואין לו גם את בחינת הבקיאות הרי הוא חסר את בחינת האור המקיף, וממילא עשוי להיות שיתגרו בו החיצונים והקליפות וינסו להכשיל אותו בחטאים שונים ומשונים, כיון שאין לך דבר שדוחה ומסלק את הקליפות והחיצונים כמו האור המקיף, כמו שכתב רבינו האר"י ז"ל (שער הכוונות, דרושי ברכת השחר - בכוננת ברכת מליש ערומים).

אך בוודאי חייבים ללמוד גם בעמל ובעיון, כמו שנאמר: "אם בחוקותי תלכו" (ויקרא כו, ג), ומפרש רש"י: 'שתהיו עמלים בתורה'. כלומר, לא די שתהיו 'לומדים תורה' וכיוצא בזה, אלא צריך שתהיו 'עמלים בתורה'. כי כל תורה

בעולם, מתרבה השלום בעולם. מאידך, כאשר העולם מתרוקן מאורה של התורה הקדושה ומתמלא בחושך וריקנות, מתרבות בעולם המחלוקות והמריבות.

כאשר אדם מלמד תורה לזולתו, הוא מאיר לו את החושך, וככל שמלמדים תורה ליותר ויותר אנשים בעולם, **על ידי זה מסלקים את החושך מן העולם וממלאים אותו באור**, וממילא נמשך לעולם שלום גדול.

וזהו שאמרו חז"ל (ברכות סד.): 'תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם', והיינו כי בזה שתלמידי חכמים מרבים ללמד תורה לעם ישראל, בכך הם ממלאים את העולם באור התורה, וממילא נמשך לעולם שפע גדול של שלום...

וכאן חייבים אנו להוסיף:

עלינו לדעת שמי שחפץ לטהר את נפשו, ולהחזירה לבוראו זכה ונקיה, לא די בקביעת עת קטנה ללימוד התורה, אלא צריך לצלול בנהר השוטף של התורה הקדושה, ולהתמסר אליה באהבה ובחיבה וללא הפסק, ואז היא תצחצח ותטהר את נפשו של האדם באופן מושלם.

וצריך ללמוד את התורה בשתי דרכים: בעיון - לעיין בכל פרט ולרדת לעומקם של הדברים, ובקיאות - ללמוד את הדברים במהירות ובשטחיות על מנת להספיק ללמוד חלקים נרחבים בתורה.

הלך עם אשתו לנפוש בדיומסי - מקום שהמים שם יפים וְהַנְּהָה יפה - והמתין לתלמידים שיבואו אליו.

משראה שהם לא באים, ביקש ללכת אצלם, ולא הניחתו אשתו. אמרה לו: 'הרי הם צריכים לך ולא אתה צריך להם. הפת והעכברים, מי דרכן ללכת אצל מי? הוי אומר, עכברים אצל הפת, על כן המתן שהם יבואו אליך'. שמע לה וישב שם בעיירת הנופש **עד ששכח את כל תלמודו**.

לאחר זמן מה באו אצלו תלמידיו ושאלו אותו שאלות בהלכה ולא היה יודע מה להשיב להם. **וכשקם לקרוא בתורה בפרשת החודש, במקום לקרוא: "החדש הזה לכם" (שמות יב, ב), אמר: 'החרש היה לכם'.** צווחו עליו כולם, עד שהתחיל לבכות. וביקשו עליו החכמים רחמים עד שהחזירו לו תלמודו, ויש אומרים שאליהו הנביא זכור לטוב החזיר לו תלמודו...

שאדם לומד ללא השקעת מאמץ ויגיעה אינה מתקיימת בידו וסופה להשתכח ממנו. כי טבעו של האדם לזכור רק דברים שהתאמץ וטרח עליהם ביותר.

הגע עצמך: הלא כמעט ואין מי ששוכח את ארנק כספו, כיון שיגע מאוד להשיג את הכסף הזה, ולכן הוא יקר לו ביותר, וכמאמר חז"ל (שבת קיז:): 'אדם בהול על ממונו' - ואם יתייגע האדם על התורה כפי שמתייגעים להשיג כסף, וכן אם יהיה בהול על תורתו כפי שהוא בהול על ממונו, בוודאי ששום פרט מהלימוד שהוא לומד לא ישכח ממנו.

וכן כשהאדם מתרפה (לשון רפיון ידים) בלימוד התורה ואינו יגע בה, ושוקע בתענוגי העולם הזה, התורה משתכחת ממנו, כמו שמצינו בילקוט שמעוני (קהלת - רמז תתקעג, וראה גם שבת קמז:): על **רבי אלעזר בן ערך** שלאחר פטירת רבו, רבן יוחנן בן זכאי,

עשה למען דתך

שניה, מכריע את כולם! ואם כן איך הוא הגיע למצב הזה?
ומצאנו למקובל האלקי רבי שמשון מאוסטרופולי הי"ד (ניצוצי שמשון, פרשת בא - ד"ה 'החודש הזה') שכתב כך:

דברי המדרש שהבאנו הם פלאי פלאות, כיצד יתכן שרבי אלעזר בן ערך שכח לקרוא? הרי במשנה (אבות פ"ב מ"ח) אמרו עליו כך: 'אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אלעזר בן הורקנוס אף עמהם, ורבי אלעזר בן ערך בכף

והחכמים כווננו בשם הזה והצליחו לחלץ את רבי אלעזר בן ערך מאחיזת הקליפה הזו.

ומסיים רבי שמשון ואומר: ולכן תיקנו לנו חז"ל הקדושים, לומר: 'עשה למען דתך'. כי 'דתך' - אותיות השם 'כדת'.

ועתה נחזור לשאלה ששאלנו מדוע שכח שר המשקים את יוסף:

כתב הגה"ק הרב משה סופר זי"ע"א (חתם סופר, שבת קמז: - ד"ה קם למיקרי), וזתו"ד:

דע כי השר של שכחה רי"ב שמו, ושם הממונה על הזכרון דז"ך (שעולה בגימטריא א"ל).

והנה טומאת מצרים ינקה את כחה מהשם רי"ב שהוא סוד השכחה, שכחת אלו"ה, שכחת התורה והיהדות, ושכחת מעלת הנשמה היהודית (שכנגדה כל הגויים כאין ואפס ממש)...

וכשנגאלו מטומאת מצרים והסיר מהם את השכחה, כדכתיב: "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת-יְיָ אֱלֹהֶיךָ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (דברים טז, ג). אז נאמר להם: 'החדש הזה לכם' (אותיות אמצעיות דז"ך), שהוא שם הזכרון.

והנה, אם יוסף היה יוצא באותו זמן ששר המשקים הבטיח לו, נמצא שגם עם ישראל היו יורדים שנתים מוקדם יותר, וממילא במקום לשהות במצרים 210 שנה, הם היו שוהים 212

דע, כי ישנה קליפה אחת ושמה 'ריב', ועמה תר"ה (605) חילות, כמנבין 'אֲדָרְת' (605) שְׁעָר.

וקליפה זו 'ריב' ממונה להשכיח ולהעקיר תורתו של תלמיד חכם בשעת חוליו ושוכח תלמודו.

והשם הגדול 'כדת' הכתוב על מצחו של משיח בן דוד, מבטל אותה קליפת 'ריב' עם תר"ה חילותיה.

וזה סוד המאבק שהיה בין **רבי אלעזר בן ערך** והקליפות.

רבי אלעזר בן ערך חלה, והוצרך לרפואה. והבין בדעתו הרחבה שהוא צריך לעזוב את הישיבה לתקופה מסויימת, וללכת לנפוש בדיומסי.

ומכיון שחלה הצליחה להיאחז בו הקליפה הנוראה הזו, ולכן בשעה שקרא בתורה את המילים: 'החודש הזה לכם', התחלפו לו האותיות האמצעיות, ובמקום לומר 'דז"ך', אמר: 'החדש היה לכם', והיינו את האותיות 'ריב'. שזה שם הקליפה שהשכיחה את תלמודו.

ואז התגלה לחכמים, שבמילים הללו: 'החודש הזה לכם', טמונה הרפואה, שכן 'החדש הזה לכם' - עולה בגימטריא 'כדת', שהוא השם הרשום על מצחו של 'משיח בן דוד' (העולה בגימטריא 'כדת') המבטל את הקליפה הזו.

ולכן סיבב ה' יתברך ששכח שר המשקים, ועל ידי כן נזכרו ישראל...

שנה, כמנין הקליפה 'ריב' (212), ואז היה שולט בהם שר השכחה לעולם.

כחם של הקליפות...

ומכיון שהתקרבו לקראת התכלית, התעוררה הקליפה...

ונסביר את כוונתנו:

כל זמן היות האדם בעולם הזה הוא נמצא במלחמה! תמידית! בין היצר הטוב שבו לבין יצר הרע.

והנה, כאשר זוכה האדם ומתגבר פעם אחר פעם על יצרו הרע, הוא הולך ומזדכך, הולך ומתקרב אל תכליתו!

וכשהיצר הרע רואה שהאדם עומד כבר סמוך אל הקדושה, ותיכף יכנס אל תוך היכלות הקדושה, אזי הוא מתעורר כנגדו ומתחזק ומתגבר מאוד מאוד להפיל את האדם...

בששה בסיון שנת 2448 לבריאת העולם קיבלו עם ישראל את התורה. באותה שעה הם זכו לעלות מעץ הדעת טוב ורע, אל 'עץ החיים'.⁷

ולמחרת, בשבעה בסיון, בחצות היום עלה משה למרום להביא את התורה. ולפני שעלה פנה לעם ישראל ואמר להם (שבת פט.): 'אני עולה ל-40 יום. ולבינתים, כל זמן שאני שם, תכינו את עצמכם, נפשית ורוחנית, לקראת קבלת האור של התורה'.

ועם ישראל החלו בהכנות...

יום רדף יום... ומיום ליום עלתה מדרגתן של ישראל והתעצמה... עד שביום ה-39, הגיעה מדרגתן לשיאים לא נודעו...

מעין החכמה

וראו באורות העליונים... באספקלריות המאירות... ושמעו קולות קדושים...

והקב"ה חגר אותם בחגורות של אותיות משמו הקדוש, והיינו ד' אותיות של השם הוי"ה שהיה שורה על כל אחד מישראל לשומר - י' על ראשו, ב' ההיין על ב' זרועותיו, ו' על גופו, כדי שלא יוכל לשלוט עוד עליהם זה הנחש שהוא מלאך המוות ולא יטמא אותם כמו שטימא את אדם הראשון...

7. וזה לשון הזוהר הקדוש (בראשית דף נב ע"ב - בתרגום לעברית):

בשעה שעמדו ישראל על הר סיני פסקה מהם זוהמת הנחש, כי אז היה ביטול יצר הרע מן העולם ודחו אותו מהם, **ואז נתאחזו בעץ החיים** ועלו למעלה והשיגו צד הטוב שבעץ הדעת ולא ירדו למטה להשגיח בקליפות, היינו בצד הרע שבעץ הדעת, ואז ידעו

השטן העמיד פני נפגע: אני מקשה קושיות? חס ושלום, אסור לחשוד בכשרים! בסך הכל רציתי להודיע לכם שמשה נפטר, וחיפשתו דרך איך להודיע לכם בלי שתבהלו. אבל אני רואה שאתם לא מבינים כלום, אז אני מודיע לכם בצער רב שמשה רבכם נפטר, וכדאי שתחפשו מחליף...

נו, נודניק, לך מפה...

השטן רץ במהירות לאולפן הפקות, נכנס מתנשף וביקש: אני צריך דחוף לביים את הלווייתו של משה.

הרקיע התכסה בעננים כהים, קולות בכי נשמעו, והמוני מלאכים לובשי לבן נראו צועדים בשמים נושאים את מטתו של משה בדרך לקבורה...⁹

וכמו שאמר הגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א (סיפורי מעשיות - מעשה א): **'בפרט ביום האחרון** (של ההתמודדות), **אז מתגבר היצר הרע מאוד'**.

ונחזור לענייננו: ומכיון שעם ישראל הגיעו ליום האחרון - היום הארבעים, התעוררה הקליפה בכל כחותיה ויצאה למלחמה...

ביום הארבעים למנין עם ישראל,⁸ בא השטן וערבב את העולם. אמר להם לישראל: משה רבכם היכן הוא? אמרו לו: עלה למרום. אמר להם: משה אמר לכם שהוא עולה ל-40 יום, ולידיעתכם הרבה - הם כבר הסתיימו! ובכל זאת הוא לא חזר. לא מעניין אתכם מדוע?

והם השיבו לו: מספיק עם הקושיות.

מעין החכמה

אם הוא מוכן לשמור בלילות על מטע של תפוחים. והוא הסכים. וכך לילה אחר לילה, הוא היה מסתובב סביבות המטע ומשגיח...

בשעת עבודתו היה נוהג לקרוא את ספר התהלים פעם אחר פעם. באחת הלילות, כשהגיע למזמור: "למנצח על אילת השחר" (תהלים כב, א), התחיל למרמר בבכי, ילמה לא זכיתי לחכמת התורה?!... עד שמתוך בכייתו נרדם...

באותו מקום עשו בעבר כמה וכמה עבירות, חמורות מאוד של צניעות וקדושה, ובכך נתנו אחיזה לקליפות. ומכיון שאותו

8. עם ישראל טעו בספירת הימים, כמבואר בגמרא שבת (טפ).

9. יש כחות ויכולות לקליפות. ובענין זה מצאנו בספר נפלאות השם (דף יא ע"א) כך:

בעיירה הלוסק (שבפלך מוהילב) שבבלארוס, התגורר יהודי אחד פשוט שלא היה ביכולתו להבין בספרים כלל.

בעיירה שלו הוא התקשה מאוד למצוא פרנסה, ולכן כשהגיעה תקופת הקיץ הוא החליט לנסוע לבלארוסק אולי תזדמן לו שם עבודה. כשהגיע, שאלו אותו

במרירות לב... באותו זמן ישב שם בצד תלמיד חכם מופלג מאוד ושמו ר' זלמן, וכששמע את בכייתו ניגש אליו, הניח יד רכה על כתיפו, והתעניין: 'אני יכול לעזור?'

ויספר לו האיש את כל אשר קרהו כנ"ל, ועד הלילה חשבתי שקדושים המה באמת והאחד הוא משה רבינו והשני הוא אליהו הנביא.

אך הלילה הזה הם אמרו לי שאדליק נר שנוכל ללמוד... ואני הזדעזעתי ואמרתי: 'שבת!'

ואמר לי האחד: 'אתה לא מתבייש? אני משה רבך ואני אומר לך שמותר לך להדליק ואתה אומר לי שאסור?! וגם השני אמר לי כך...

ואף על פי כן לא אביתי להדליק, ויכו אותי, בכל זאת לא הדלקתי וידליקו המה, ולמדתי אצלם...

אבל עתה אני מבין כי המה מהחיצוניים וממקור הטומאה רח"ל [ולכן לא לימדו אותי פשטים ישרים ואמיתיים רק רחוקים מן האמת מכיון שהם מעלמא דשיקרא, מכחות הטומאה רח"ל].

ועתה מה אעשה? איך אפטר מהם?

ויאמר לו ר' זלמן שילך ויספר זאת לפני הגאון ר' מנחם מענדל ז"ל שהיה אז אב"ד בהלוסק.

ויהי כאשר שאל את פיו, נתן לו עצה פשוטה, שבאותו לילה של מוצאי שבת הבא ילון בבית המדרש הנ"ל ושם יהיו נייעורים עשרה לומדים מופלגי תורה ושופר יהיה מוכן להם, וכאשר יבואו החיצוניים הנ"ל להאיש בבית המדרש, אזי יעמדו הלומדים על רגליהם ויכריזו עליהם בחרם חמור כחרם יהושע בן נון שלא יהיה להם שום שייכות להאיש הנ"ל כלל וכלל, ויתקעו בשופר...

יהודי נרדם 'בשטח' שלהם, והטבע של 'החיצונים' היינו הקליפות, להתדבק באיש עצב, לכן הם קיבלו רשות להיאחז בו...

האיש הזה התעורר, והנה שני אנשים עומדים לנגדו זקנים ונשואי פנים.

ויאמר האחד: 'אני משה רבכם!' והשני אמר: 'אני אליהו הנביא!' ויאמר להם: 'למה אתם אלי?! ויאמרו לו: 'שמענו את בכייתך, ראינו את דמעותיך, לכן באנו אליך ללמוד אתך, וכן נבוא בכל לילה ולילה ללמוד אתך. ואחר שתוכל ללמוד, אזי תקשיב לדברינו לכל אשר אנו מצוים אותך, אז תהיה מאושר מאוד!'

וילמדו אתו את ספר הזוהר כמו חצי שעה באמצע הלילה, וכן יעשו בכל לילה.

ויהי ככלות הקיץ בתחילת החורף כאשר כלתה אצלו שמירת האילנות אזי חזר לעיירתו להלוסק. וגם שם היו באים בכל לילה ללמוד אתו את ספר הזוהר, ומקומו היה להתפלל בביהמ"ד של ר' אשר ז"ל, ושם היו לומדים תורה.

פעם אחת היתה מחלוקת בין הלומדים במקום אחד בפשט דברי הזוהר, והאיש הנ"ל היה מקומו אצל התנור כדרך הפחותים.

ויהי כאשר שמע שהם מפלפלים בפשט דברי הזוהר וילך אליהם ויאמר: 'רבותי שמעוני, ואף אני אענה חלקי בפשט דברי הזוהר'. ויאמר להם הפשט, ויראו הלומדים כי הפשט רחוק מאוד מן האמת, רק התפלאו על ידיעתו בזה אשר הם היו מכירים אותו מכבר כי הוא עם הארץ ולא היתה לו שום ידיעה לקרוא בספרים כאלה.

ועוד פעמים אירע כזאת ויאמר להם גם כן פשט רחוק מן האמת...

פעם אחת בשבת אחר התפילה הלכו כל העם לאכול סעודת הצהרים כדרכם והאיש הנ"ל לא הלך לאכול אך בכה

ועם ישראל חטאו בחטא העגל...

הסתלקה מעם ישראל (זוהר הקדוש, בראשית דף נג ע"א)...

באותה שעה התקיים הפסוק הנורא:
"השליך משמים ארץ תפארת
ישׂראל" (איכה ב, א) - **והשכינה הקדושה**
החטא...

הקליפות חזרו להתאחז...

כתב המקובל האלקי רבי שמשון מאוסטרופולי הי"ד, וזתו"ד:¹⁰
דע, כי בשעה שהגיע הזמן שהמצרים הרשעים שלטו על גופותיהם של ישראל, החלה תנועה רוחנית בשמים, ועל ידי כך ניתנה האפשרות למצרים לשלוט.

זו היא התנועה:
ניתן לקליפות רשות להיאחז בשלשה שמות קדושים. והם: בשם 'בי"ט', בשם 'הוי"ה', ובשם 'שד"י'.
אך לא ניתן להם רשות להיאחז בכל האותיות, אלא רק בחלקן. באופן הזה:

באותו הלילה נתוועדו הלומדים בבית המדרש של ר' אשר ז"ל ור' זלמן הנ"ל היה גם כן עמהם ועסקו בתורה כמעט עד חצי הלילה, והאיש הנ"ל שכב שם על הספסל, ופתאום התעורר משנתו בבהלה ויאמר להלומדים: 'החיצונים הללו עומדים לגנדי ותובעים אותי שאלך ללמוד עמהם'.

אזי עמדו כל הלומדים על רגליהם ויחרומו אותם כנ"ל, ויתקעו בשופר, וברחו החיצונים הנ"ל כמטחוי קשת, ומאו והלאה

מעין החכמה

לא באו אצלו. רק שפעם אחד נראו לו דרך חלון ויאמרו לו: 'למה לא חפצת להיות מאושר בארץ? ושוב לא ראה אותם כל ימיו חייו.

והלומדים הנ"ל אשר היו נייעורים באותו הלילה המה סיפרו לי המעשה הזה.

10. ניצוצי שמשון (פרשת בא - ד"ה 'דבר נאי), וכפי שביאר דבריו **הגה"ק**

הרב שמואל שמאמא זיע"א (ספר קרניים עם פירוש קרן הצבי - קונטרס פרח שושן, דף מח ע"ב).

ובזכות הארה הזו זכינו לצאת מזרועות הקליפות הללו.

וזה סוד הפסוק: "וַיִּצְיֵאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בְּשִׁבְטֵי כוֹשֵׁל" (תהלים קה, לו) - ויציאם בכסף וזהב, שהם שני השמות כס"ה בפ"ז, ובכך אין בהם כבר אחיזה משני הקליפות 'בוש"ש טלכ"ו, והתקיים בהם: 'ואין בשבטיו כושל'...

תשעים יום עברו מהציאה ממצרים, ועם ישראל עשו את העגל, ועל ידי כך חזרו שוב להיאחז בהם שני הקליפות...

קליפות, והם קליפת 'בוש"ש, וקליפת 'טלכ"ו.

וראה איזה פלא: 'שבטיו כושל' - עולה בגימטריא 683, בדיוק הגימטריא של 'בוש"ש טלכ"ו!...

וכשהגיע העת לצאת מגלות מצרים, היו עם ישראל כל כך שקועים בעומק הקליפה הזו, עד שהוצרך הקב"ה להאיר על נשמות ישראל הארה עצומה משני שמות קדושים, והם: כס"ה בפ"ז.

ויהי אחרי החטא...

המעלות והמדרגות, וזכה להיות 'מורשה חתימה'¹¹ לא הצליח למצוא דרך למתק את הדינים ולעורר רחמים על עם ישראל...

ומשה רבינו החליט: יהיה מה שיהיה, אני לא אז מכאן עד שאני שומע: 'סלחתי'!...

ואז, בכ"ט אב, כעבור תשע מאות וששים שעות רצופות של בכי ותחנונים... הורדת נחלי דמעות של אש, ואלפי לימודי זכות על עם ישראל! התגלה הקב"ה למשה (ראה רמב"ן שמות לג, יז) ואמר לו: "פֶּסֶל-לֶךָ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים פְּרָאשִׁנִים" (שמות לד, א).

ובינתים, בשמים, פנה הקב"ה למשה ואמר לו: "לֶךָ רֵד - כִּי שָׁחַת עַמֶּךָ" (שמות לב, ז)!!! משה רבינו ירד למחנה ישראל ובידיו לוחות הברית, וכשראה אותם עובדים לעגל שבר את הלוחות.

ולמחרת, ב"ח בתמוז, שרף את העגל ודן את החוטאים, ובי"ט בתמוז עלה חזרה למרום כדי לנסות ולבטל את הגזירה.

אולם זה לא היה פשוט בכלל...

משה רבינו בעל הנשמה האדירה והקדושה, האדם שזכה לכל

מעין החכמה

11. שנאמר: "לא כן עבדתי משה בכל-ביתי נאמן הוא" (במדבר יב, ז).

וברצוני - המשך הקב"ה ואמר - שבתחילה יהיו שבעת ימי מילואים, ובהם תקימו את המשכן בבוקר ותפרקו אותו בערב (כך בכל יום ויום מהשבעה ימים), ובשבעה ימים הללו תעבוד רק אתה (משה רבינו) במשכן...

בכ"ג באדר החלו שבעת ימי המילואים, ועם ישראל עמדו נרגשים וציפו בקוצר רוח: 'בעזרת השם! עתה נזכה שתשרה השכינה במעשה ידינו!'

ומשה החל לשמש במשכן כאשר אמר לו השם, ובכל זאת לא ירדה השכינה!... ופניהם של עם ישראל חוורו...

וזה לשון רש"י (ויקרא ט, כג): 'לפי שכל שבעת ימי המילואים שהעמידו משה למשכן ושימש בו ופירקו בכל יום, לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה: 'משה רבינו! כל הטורח שטרחנו שתשרה שכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עוון העגל!'

ומשה אמר להם: 'אל תדאגו, לאהרן אחי יש את הכח להשרות את השכינה. ולכן כשיעבוד אהרן ביום השמיני, תשרה השכינה.'

ולמחרת בראש חודש אלול עלה משה רבינו לשמים לקבל לוחות שניים, וכעבור ארבעים יום - ביום הכיפורים - נתרצה הקב"ה לישראל בשמחה ובלב שלם, ואמר לו: '**סלחתי כדברך**', ומסר לו לוחות שניים.¹²

ולמחרת ציוה הקב"ה על עשיית המשכן. **משה** רבינו אסף את עם ישראל והכריז: יהודים, מתחילים לבנות את המשכן, כל הרוצה לתרום, מוזמן...

ובתוך יומיים הביאו בני ישראל את כל חומרי הגלם הנצרכים לעשיית המשכן! שנאמר: 'וְהֵם הֵבִיאוּ אֵלָיו עוֹד נְדָבָה בְּבִקְרָ בְּבִקְרָ" (שם לו, ג) - 'לשני בקרים הביאו את כל נדבות המשכן' (מדרש רבי תנחומא - תרומה אות ד, בשם רבי יוחנן).

וכעבור פחות מחדשים, בכ"ה בכסליו סיימו עושי המלאכה את עשיית חלקי המשכן ואת כל כליו.

הקב"ה התגלה למשה ואמר לו: תשאירו את זה כך, אל תקימו את המשכן ואל תשתמשו בכליו...

וכעבור שלשה חדשים (בערך) התגלה הקב"ה למשה ואמר לו: עתה הגיע הזמן, הקימו את המשכן!

מעין החכמה

בשמחה ובלב שלם, ואמר לו למשה: 'סלחתי כדברך', ומסר לו לוחות האחרונות.'

12. וזה לשון רש"י (שמות לג, יא): 'ב-י' בתשרי נתרצה הקב"ה לישראל

פרשת שמיני - כחו של חטא!

ועבודתו תשרה שכינה בכם ותדעו
שהמקום בחר בו'...

וזה לשון רש"י (שם): 'אהרן אחי כדאי
וחשוב ממני, שעל ידי קרבנותיו

כחו של חטא!

ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה
לישראל, היה מצטער ואומר: יודע אני
שכועס הקב"ה עלי ובשבילי לא ירדה
שכינה לישראל' (בגלל שהשתתפתי בחטא
העגל, כך ביאר הרמב"ן כאן), אמר לו
למשה: 'משה אחי! כך עשית לי
שנכנסתי ונתביישתי!...'

וכאן נעצור ונתבונן: בעקבות
חטא העגל הסתלקה השכינה
מישראל... ולאחר מכן הרעיש משה
רבינו את השמים עד שהקב"ה בישר
לו: 'סלחתי כדברך'...

ולאחר מכן, לאחר יותר מחצי שנה של
תשובה, הוקם המשכן:

עם ישראל ציפו ויחלו לגילוי שכינה -
ולא הצליחו לגלות את השכינה!¹³

משה עבד במשכן - ולא הצליח להוריד
את השכינה!

והנה הגיע סוף סוף היום השמיני לחנוכת
המשכן (א' ניסן) ובו הקים משה את
המשכן, ואהרן ובניו החלו לעבוד בו.

משה קרא לאהרן וציווהו על הקרבת
קרבנות לחנוכת המשכן, שנאמר:
"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן...
וַיֹּאמֶר אֶל-אַהֲרֹן קַח לָךְ עֵגֶל בֶּן-בָּקָר
לְחֻטָּאת" (ויקרא ט, א-ב)...

ומשה פונה לבני ישראל ואומר להם:
"כִּי הַיּוֹם ה' נִרְאָה אֵלֵיכֶם" (שם פסוק ד)!

ופירש רש"י (שם), וז"ל: 'כי היום ה'
נראה אליכם' - להשרות
שכינתו במעשה ידיכם, לכך קרבנות
הללו באין חובה ליום זה.

ואהרן מקריב את כל הקרבנות והשכינה
לא יורדת!... ופניו של אהרן חוזרו!

וזה לשון רש"י (ויקרא ט, כג): 'כיוון
שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות

מעין החכמה

משיחא' (ועוד יותר מזה) כולל גם 'היסח
הדעת'... וכבר 'כלו כל הקיצין', אף על פי
כן, **המשיח עדיין לא בא!...**

כפי הנראה, הדבר היחיד שחסר הוא -
ההתעוררות של בני ישראל, לדרוש
ולתבוע מהקב"ה שיביא את הגאולה...

13. בשיחה שמסר הרבי מליובאוויטש
('תורת מנחם - התועודיות'
ה'תשמ"ו כרך ב, עמוד 832), אמר כך:

למרות שכבר עברו בני ישראל ריבוי צרות
ותלאות כז', וכבר נתקיימו כל
הסימנים שהובאו בגמרא אודות 'עקבות

אהרן עבד במשכן - ולא הצליח להוריד את השכינה!
ומכאן נלמד מה הוא כחו של חטא!
וכאן נעצור לרגע ונרחיב...

סכנה 'ירידה'!

כן נכנס בו רוח שטות', כי זה ודאי שאין האדם רוצה לרדת ממדרגתו, ואילו היה יודע שעל ידי החטא ירד ממעלתו לא היה חוטא, אלא שסבור היה בלבו כי מצבו לא ישתנה על ידי החטא וישאר במדרגתו, וזו היא ה'רוח שטות'.

והנה דבריו הקדושים מתפרשים לכמה פנים, ואנו, ברשותכם, רוצים להביא פן אחד. אך לפני שנביא אותו נרענן את הזכרון:

כתב הגה"ק הרב חיים שמואלביץ זי"ע"א (שיחות מוסר - עמוד רפו, מהדורא חדשה), וז"ל:

עיקר הסכנה ב'ירידה' היא בכך שאין האדם מרגיש בה, וסבור שעדיין הוא במעלתו הקודמת, ו'ירידה' שאין אדם חש בה גוררת 'ירידה' נוספת, וזו שוב גוררת ירידה עד להדרדרות אל התהום.

ויתכן שהוא מה שאמרו חז"ל (סוטה ג.): 'אין אדם עובר עבירה אלא אם

מעין החכמה

לא ראינו גוי" (תהלים עד, ט) - לא יכולה להיות להם הרגשה טובה! כיצד יתכן שינעם' ליהודי כאשר אינו רואה גילוי שכינה?! - דבר כזה הוא היפך טבעו של יהודי! אין לך גלות גדולה מזו שיהודי 'מרגיש טוב' בזמן הגלות - בחוץ לארץ, וכן בארץ ישראל - לפני ביאת משיח צדקנו ובנין בית המקדש!

אדרבה: טבעו של יהודי, שכאשר אינו רואה גילוי שכינה - **דורש ותובע:** 'היכן היא השכינה?!', 'היכן הוא משיח צדקנו?!'

ולא ינוח ולא ישקוט - עד שיפעל גילוי השכינה לכל ישראל, 'וַיִּכְרָא כבוד ה' אל כל העם... וַיִּכְרָא כל העם' (ויקרא ט, כג-כד), כלומר, גילוי השכינה שעל ידי ביאת המשיח אינו ענין השייך ליחיד סגולה בלבד, כי אם, **לכל** בני ישראל, 'כל העם'...

וכמו שתבעו ישראל בחנוכת המשכן: 'רצוננו שתשרה אתנו השכינה'.

ומכאן עלינו ללמוד: כאשר יהודי לא רואה גילוי שכינה, הרי זה צריך להוליד בו רגש של **צער ובושה** כו' (היו ישראל נכלמים), ובוודאי לא יתכן שינעם' לו כאשר אינו רואה גילוי שכינה!

ומכיון שכן, לא ינוח ולא ישקוט עד שיפעל גילוי השכינה - כשם שבאו ישראל למשה **בטענה ותביעה:** 'כל הטורח שטרחנו כו'.

ומשה רבינו - בעקבות טענתם, עושה את כל התלוי בו, ומצליח להשרות שכינה.

ומזה מובן גם בענייננו:

כאשר בני ישראל נמצאים בגלות, במעמד ומצב שאין גילוי שכינה, "אותותינו

עצמו בעולם רוחני חדש לגמרי, בעולם בו מאיר ומתגלה אורו יתברך הנערב...

יעקב אבינו הסתכל סביבו וגילה שהוא לבדו! אין שום אדם גשמי שאפשר לשתף אותו בַּחַוִּית הנפש, בפרכוס הנשמה...

והס"מ חיכם את ידיו בהנאה, עכשיו שהוא לבדו, ללא חברים, ללא שום אפשרות לשתף את הזולת בנבכי נשמתו, אפשר לצאת נגדו למלחמה, והפעם זו מלחמה הוגנת. אחד מול אחד!

והס"מ יצא למלחמה!... "וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר" (שם).

דל שכלנו, וירודים מושגינו, ולכן אין ביכולתנו להבין כיצד התנהלה המלחמה. כיצד בשר ודם בעל גבול ומדה קטנים ומצומצמים נלחם במציאות רוחנית המופשטת מכל גבול ומדה...

אולם, זאת אנו יודעים, שהס"מ הופתע מגודל קדושתו של יעקב, הופתע

לגלות שיעקב אבינו הוא 'משוח מלחמה'¹⁴, שבקי מאוד בכל רזי הציד...

וכעבור מאבק שנמשך שעות ארוכות, "וַיָּרֵא (הס"מ) כִּי

כידוע, יעקב אבינו נדרף על ידי עשיו, ולכן ברח לביתו של לבן, ושם התברר לו שנפל מהפח אל הפחת. אם בתחילה כשהיה גר בבית הוריו יכול היה להתחמק מהמפגש עם עשיו, עתה הוצרך להתגורר בקביעות בסמוך ללבן - ללא יכולת להתחמק.

עשרים שנות תלאה חלפו עליו שם, ולמרות כל זאת לא הפסיק לרגע את דביקותו בהקב"ה. לא היתה אפילו אלפית שניה שלבו לא בער ברשפי אש הגעגוע להקב"ה...

ואז, יצא מבית לבן והחל ללכת לכיוון ארץ ישראל, ובדרך נודע לו, שעשיו בדרכו אליו: 'להשמיד להרוג ולאבד!' וכאשר נודע לו על כך נשבר לבו בקרבו...

ומכח השבירה הזו, זכה יעקב והתעלה עוד שלב במעלות הקדושה, וזכה למדרגה של "וַיִּתַּר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ!" (בראשית לב, כה).

לאחר כל עמלו ויגיעתו של יעקב בתורה, לאחר כל עבודת הקדושה והפרישות, הרדיפות והבזיונות ששברו את לבו לשברי שברים... מצא יעקב את

מעין החכמה

למלחמה, לדבר דברי מערכי המלחמה, שנאמר: "וניגש הכהן ודיבר אל העם" (דברים כ, ב)...

14. במסכת סוטה (מב.) מצאנו את המושג: 'כהן משוח מלחמה'. וביאר רש"י הקדוש (יומא עב ב:), וז"ל: כהן שמשחוהו

תשובה עומדים - אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד!

ולכן היצר הרע, שחושש מכך, נמנע ממלחמה כזו! ולכן הוא הוצרך לפתח שיטת מלחמה אחרת.

וכך היא שיטת מלחמתו: בתחילה הוא מגלה לאדם שישנה מציאות של חטא, והאדם נכשל בתשוקת הלב, בלבו עובר רצון וכיסופים לחטוא.

ואז האדם מתעשת, ומתחיל לבכות ולהתוודות: על חטא שחטאנו לפניך בכיסופי הלב.

אך, למרות שהוא בכה והתחרט, בתודעתו נחרטה הידיעה: ישנו מקום שאפשר לחטוא בו.

חולף זמן מסויים, והיצר שוב מזמן אותו לשם, והפעם הוא כבר חוטא בראיית העין.

ואז האדם מתעשת, ומתחיל לבכות ולהתוודות: על חטא שחטאנו לפניך בראיית העין.

אך, למרות שהוא בכה והתחרט, כבר התחזקה אצלו התודעה: אתה רוצה ליהנות? זה שם!

וכך, היצר הרע, מוליך אותו הלך ושוב, והגם שבכל פעם הוא שב ובוכה, כחות נפשו הולכים ונשחקים, הולכים ומתמוססים!

לא יכל לו (ליעקב, ולכן) ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו" (שם פסוק כו).

הס"מ לא הצליח לנצח את יעקב, ולהכניעו. אולם בכל זאת אזר כח, ופגע בכף ירכו. וצריך להבין, אם כבר היתה לו אפשרות לפגוע בגופו של יעקב, מדוע פגע דוקא ברגלו?

והתשובה היא, שמלכתחילה חיפש הס"מ את הרגל, כל מטרתו מהתחלה היתה לפגוע ברגל!

ולתוספת הסבר: כאשר יוצאים למסע ציד (שאם הוא לשם שעשוע, הוא אסור בתכלית!) אזי רודפים אחרי חיה, וכאשר מגיעים לטווח אש, יורים בה, ומבשרה מכינים שיפודים.

אולם, היצר הרע, כאשר הוא יוצא למסע ציד, הוא לא יכול לפעול בצורה כזו. שהרי הוא צריך להתמודד מול אדם שאמור להאריך ימים ושנים. ואם מהתחלה הוא יחטיא אותו בעבירה חמורה, עבירה שאמורה לחסל אותו רחנית, אזי הגם שהוא יכול להצליח בכך, הוא נמנע מכך! שהרי הוא יודע שישנה מציאות של תשובה.

הוא יודע שכאשר אותו אדם שהוא החטיא יחזור בתשובה באמת, אזי, במקום שהוא יפול לרשותו, אדרבה, הוא יזכה לעלות ולהתעלות מעלה מעלה, שהרי במקום שבעלי

פרשת שמיני - סכנה 'ירידה'!

הס"מ, פנה ליעקב ואמר: אני מרים ידים, במאבק הזה ניצחת אותי! ואני יודע שגם מהמכה שנתתי לך ברגל - תיכף תתרפא!

אך דע לך, שבכל זאת במאבק הזה אני ניצחתי! במאבק הזה הצלחתי לגרום לך, שתהיה לי שליטה בצאצאיך (ראה רמב"ן - בראשית לב, כו)...
והס"מ צחק צחוק גדול, ונעלם...

ואחרי שהבננו את אחת משיטות הלוחמה של הס"מ הרשע, נשוב למשכן...

ובסוף, כאשר הוא נכשל באמת בחטא הנורא, כבר לבו אטום וסתום, ואדיש לחטא! והוא לא חוזר בתשובה!

וכאן הסתיים מסע הצייד!...

ונמצא שמלכתחילה חיפש היצר רק את הרגל, את הקשר הרחוק ביותר לחטא, שממנו הוא יכנס ויכבוש את הגוף!... (וכאן המקום לקרוא את ההערה שלמטה).¹⁵

אולם, מול יעקב אבינו זה לא עבד...

מעין החכמה

עלינו לדעת שהפתרון היחיד להנצל מהחטא, הוא - לא להיכנס לתוך הנסיון! ולקיים את מאמר חז"ל (אבות פ"ד מ"ב): 'הוי בורח מן העבירה'!

אם חלילה יצרו הרע של האדם מנסה לפתותו להביט במראות אסורות או להתקרב לנשים אסורות, בר מינן, יזכיר לעצמו את יוסף הצדיק ויתגבר בכל כחו שלא ליפול ברשתו של היצר הרע, אלא יקיים בעצמו את מאמר חז"ל: 'הוי בורח מן העבירה' - כפי שיוסף הצדיק קיים זאת כאשר אשת פוטיפר ניסתה לאונסו לדבר עבירה - 'ותתפשהו בבגדו... ויעזוב בגדו בידה וינס ויצא החוצה' (בראשית לט, יב). יהודי צריך לברוח ממה שלא מתאים לקדושה שלו. אסור ליהודי להיכנס לפינות אפלות. זה לא המקום שלו. עלינו לזכור: 'ישראל קדושים הן' (שבת פג, ...)

15. פשוט הדבר שכל יהודי צריך שיהיה לו בכל לילה זמן קבוע לחשבון נפש, ואם זה קשה לו, ישתדל לפחות פעם בשבוע, ועדיף ביום חמישי בלילה.

ובאותו זמן יחזור בתשובה ויתוודה על כל מה שחטא ופגם, בהרהורי הלב ובכיסופיו, ובמחשבה דיבור ומעשה.

והתשובה צריכה להיות אמיתית, מעומק הלב באמת.

ומה שכתבנו למעלה, התכווננו לומר, שכאשר אדם מזהה שישנו מקום מסויים או חֲבֵרָה מסויימת הגורמת לו להרהורי עבירה, עליו לנוס על נפשו! ואסור לו בשום פנים ואופן לסמוך על כחו, ואסור בשום פנים ואופן לסמוך על כך שהוא יחזור בתשובה! שהרי כל היסמוך עלי' הזה, היא, היא, שיטת הצייד!

פרשת שמיני - אשריהם הצדיקים!

אשריהם הצדיקים!

"כִּי יִדְבַר שְׁלוֹם אֶל-עַמּוֹ וְאֶל-חֲסִידָיו" (שם). 'אל עמו' - אלו ישראל על שעשו המשכן, 'ואל חסידיו' - זה שבט לוי...

ומכין שראה משה כן, הבין שכדי לגלות את הדבר מהכח אל הפועל צריך להתפלל, וכך עשה, וכמו שנאמר: "וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן אֶל-אֱהֱלֵ מוֹעֵד וַיִּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת-הָעָם וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל-כָּל-הָעָם" (ויקרא ט, כג).

ופירש רש"י: 'מיד נכנס משה עמו (עם אהרן) וביקשו רחמים וירדה שכינה לישראל. ולאחר מכן יצאו וברכו את העם, 'אמרו: 'ויהי נועם ה' אלהינו' עלינו" (תהלים צ, ז),¹⁶ יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם!

ואז שרתה השכינה, "וַיֵּרָא כָּל-הָעָם וַיִּרְאוּ וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם" (ויקרא ט, כד):

כיון שראה משה רבינו שגם אהרן לא הצליח להוריד את המשכן, החל לפעול בפעולות הידועות לו!

וכך אמרו במדרש (במדבר רבה, פרשה יב - אות א):

כאשר ראה משה שלא ירדה שכינה, הלך משה והרכין אזנו אל קרשי המשכן, לשמוע מה אומר הקב"ה על ישראל, וכמו שנאמר: "אֲשַׁמְעָה מֵהַ-יַדְבָר הָאֵל ה'" (תהלים פה, ט).

באותה שעה, שמע משה קול נאה וקול משובח...

אמר הקב"ה למשה: 'לשעבר היתה **איבה** ביני לבין בני, **שנאה** ביני ובין בני, **תחרות** ביני ובין בני. אבל עכשיו שנעשה המשכן, **אהבה** ביני ובין בני, **שלום** ביני ובין בני, וכמו שנאמר:

מעין החכמה

אוכלוסיה מיושבים, תוך שהם שודדים מכל הבא ליד ומחוללים שְׁמוֹת בנפש וברכוש. ההתנפלויות, אשר נפוצות היו גם קודם לכן בקנה מדה מצומצם, לבשו בעת ההיא ממדים גדולים ועצומים, עד אשר דמו למתקפות צבאיות מאורגנות היטב. לגיונות ענק, ממושבים בנשק וערוכים במשטר, פושטים היו על גלילות שלמים, ומלחכים את כל סביבותיהם באכזריות ברברית, כלחוף השור את ירק השדה. **פשיטות** אלו, גרמו למספר בריחות גדולות של האוכלוסיה היהודית לרבותיה אל מעבי היערות, אל מרחבי שדות שוממים ומרוחקים, או לערים אחרות שמחוץ לתחום,

16. סיפר הגאון הרב מרדכי גרליץ שליט"א (בסוד עבדיך, חלק ה - עמוד פט), וז"ל:

לאחר הסתלקות רבו, הבעל שם טוב הקדוש, החל הגה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה (בעל 'התולדות יעקב יוסף'), צועד בעקבותיו גם בדרך של הפצת האמונה באמצעות מעשי מופת שמחוץ לדרך הטבע, וגילויים של רוח הקודש הפכו לחזון נפרץ בבית מדרשו.

באותן שנים, רבו באיזורי פודוליה בכלל, ובריוכים היהודיים בפרט, התנפלויות מאורגנות של קבוצות ושבטים פראיים למחצה - כגון: היידמקים, טטרים וכיוצא באלו - על מרכזי

שבתו ממלאכתם, הסוחרים - ממסחרם, וקול תפילותיהם מילא את החלל. גם הילדים ב'חדרים' הושבתו מתלמודם והובאו לבית הכנסת, להצטרף בהבל פיהם הטהור לתפילת הוריהם - ותעל הצעקה עד לב השמים.

קול אמירת התהלים בחוצות נמרוב, לא נדס מבוקר עד ערב. בכל בתי הכנסת התקיימו משמרות לאמירת תהלים ללא הרף, ולאחר שמסיימים היו תהלים כסדרם, עוד הוסיפו לומר, במצות הרב, מזמור פ"ג שבתהלים, את הפסוקים שבתמניא אפי, המתחילים באותיות נ'מרוי'ב, את הפסוקים המתחילים באותיות קר"ע שט"ן, כשהם משולבים בפסוקים המתחילים באותיות השם (הוי"ה) הגדול והנורא, וסיימו ביהי רצון שלאחר אמירת תהלים.

חלף יום, חלפו יומיים ושלושה, וקול מלחמה לא נשמע במחנה. לא קול קדר ולא קול טר. שקט ושלוה...

הפחד החל מתפוגג, החרדה - נמוגה, ואזהרתו של הרב איבדה מחומררת בעיני הציבור. החיים בנמרוב החלו שבים אט אט למסלולם. המניינים לאמירת תהלים אמנם המשיכו עוד להתקיים בבתי הכנסת, אלא שהלכו ונחלשו, הלכו ונשתתקו, עד כי נדמים היו יותר למנין של מנמנים מאשר של אומרי תהלים... שוב לא היו אלו תפילות של בני אדם הנמצאים בצילה של סכנה, כי אם של יציאת ידי חובה גרידא - למלא אחרי פקודת הרב, ותו לא.

באחד מאותם בקרים, עם תום תפילת שחרית במנייני הפרטי, מיהר הרב לחלוץ את תפיליו, נתעטר בתפילין דרבינו תם, ויצא ללכת אל עבר בית המדרש דמתא. שם, סיימו זה לא מכבר את התפילה, ועסקו עתה באמירת התהלים כמצות הרב. כיון שנכנס הרב ופגש במחזה אמירת התהלים כפי שהוא, כשמנין מצומצם של יהודים ממלמלים להם חרש ובחטף את התיבות

אשר הפכו ערי מקלט, עד יעבור זעם. למשפחות הפליטים האומללות.

בצוק העתים הזה, בהיות קהילות ישראל הקדושות נעדרות כל חסות מצד השלטונות ומשוללות מכל אמצעי הגנה שהם, לא היה להן על מה לסמוך אלא על הנס. הואיל וכך, נשואות היו העינים כמאליהן מזיבוזה, אל צדיק הדור אשר שכן כבוד בקרבה, כדי שיעורר בכח צדקתו כי רב, רחמי שמים למען הכלל והפרט, ושיתחולל אכן אותו הנס המיוחד. היה, איפוא, שמו של הבעל שם טוב הקדוש מתנוסס לנס לעיני כל בני הדור, אשר ידעו והכירו, כי המפתחות לשערי שמים, לשערי רחמים וישועות, בידיו הטהורות הם מופקדים, כדא את אמרת: 'צדיק גזור - והקדוש ברוך הוא מקיים!'

עתה, לאחר הסתלקותו של הבעל שם טוב הקדוש לישיבה של מעלה, הופנו עיניהם הטרוטות מדמעה של עמך בית ישראל, אל סגל תלמידיו הקדושים, שהותיר אחריו להנהגת האומה. דמותו הנאדרת בקודש של רבה של נמרוב, הגאון הקדוש, רבי יעקב יוסף הכהן, התנוססה, איפוא, בראש תקוותיהם של עם תאבי ישע, אשר אמרו בצילו נחיה בגויים.

באחד הימים, בשנת תקכ"ט, כינס לפתע רבי יעקב יוסף את צאן מרעיתו, בני קהילת נמרוב, וגילה את אזניהם לאמר:

'אחים יקרים! סכנה גדולה ונוראה מרחפת מעל לראשנו! בני קדר - הלא המה הישמעאלים משבט הטטרים - חורשים רע על זרע ישראל וזוממים להתנפל עלינו בימים הקרובים! חושו, איפוא, אחים יקרים, אל נא תשבו בחיבוק ידים, תפסו אומנות אבותיכם בידכם, היקבצו כולכם לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, וצפצפו בקולו של יעקב, כדי לעצור בעד ידיו של עשיו! הבקיעו שערי שמים בתפילותיכם! **חרדה** רבתי הקיפה את העיר, והקהל החל נוהר לבתי הכנסת. בעלי המלאכה

מסילות אל הנפש

פרשת שמיני - אשריהם הצדיקים!

שעות רבות ארכה להם לפעוטות, אמירת המזמור מאה פעמים חסר תשע, אולם, הרב לא הרפה מהם, עמד על גביהם, עודדם וזירזם, עד אשר לקראת תפילת המנחה, סיימו סוף סוף את חוק אמירתם.

אותה שעה, פרצה סיעה של סוחרים מבוהלים לבית הכנסת הגדול, ניגשו בצעדים מהירים אל הרב, והחלו סחים באזניו את אשר חזו זה עתה במו עיניהם.

'שבים אנו זה עתה ממסע מחוץ לעיר! נמו כשנשימתם נטרפת בגרונו - 'אמש, עצרנו ללינת לילה בטולטשין הסמוכה, והיום המשכנו הלאה בדרכנו. משיצאנו לדרך, הבחננו לפתע בלגיון עצום של טטרים, אשר חנה ללינת לילה כמחצית הפרסה מטולטשין, ועם שחר החל לנוע כשפניו מועדות הלום, אל עבר נמרוב...

'מיד מיהרנו לנטות מן הדרך לבל יראונו, אולם, בד בבד, המשכנו לנסוע בדרכים עוקפות, מתוך כוונה להקדים את הגדוד ולהזהיר את יושבי נמרוב, למלט את נפשם בעוד מועד...

'ברם, זה עתה, משהגענו סמוך ממש למבואות העיר, הבחננו פתאום מרחוק, כי כל המחנה עצר מלכת, וכי אט אט החלו כולם סבים על עקבותיהם ושבים לאחור...

עד כאן היה הסיפור בפי הסוחרים, יתר על כן לא ידעו לספר.

אמנם, למחרת, ידעו כבר לספר בכל ערי הסביבה, הקרובות והרחוקות, כי קצין בכיר נשלח לפנות ערב ממפקדת הטטרים הראשית, להחזיר את הגדוד שנע לכיוון נמרוב על עקבותיו. אולם, איש לא יכול היה לשער, מהי הסיבה שהניעה את הטטרים לשוב על עקבותיהם. **רק** משפשטה השמועה על פעולותיו של הגאון הקדוש נמרוב, לעורר רחמי שמים על בני עירו והגליל, החלו הכל מבינים, כי ידו הוא בנס הגלוי שהתחולל ליהודים...

והפסוקים, והד ענות חלושה מרחף בחלל, הרים הרב את קולו כשאגה כבושה וקרא:

'גיוואלד! מה זה קורה עמכם?! למי עושים אתם טובה באמירתכם?! הלא אתם קרא תפילה?! וכי כך אומרים תהלים?! כך עומדים ומתפללים לפני בורא עולם?!

הוא, הקדוש אשר מסר את נפשו על עבודת התפילה, כאשר קיבלה מפי רבו הקדוש, לא מסוגל היה להבין בדתו הטהורה, הכיצד מסוגלים להתנמנם אצל ספר תהלים פתוח, או הכיצד מסוגלת תפילה לצאת מן הפה ללא חיות דקדושה ואש קודש מתלקחת, קל וחומר בן בנו של קל וחומר, בשעה הרת גורל שכזו, כאשר סכנת מוות מרחפת על כל יושבי העיר והגלילות, סכנה, אשר עיניו הטהורות צופות בה בחוש, ואילו כאן מתייחסים לענין בְּשִׁוּיֵן נפש וכלאחר יד.

לאחר שכילה את גערתו על חוסר ההתלהבות והלהט שבתפילה, הוסיף וקרא מנהמת לבו: **'כלום** לא ברורה היתה דיה אותה אזהרה שהזהרתי אתכם, על אודות הטטרים העומדים אחר כותלינו וחרבם שלופה בידם?! שומו שמים! אזנים לכם ולא תשמעו!

בחרי אף עזב הרב את בית המדרש, ופנה משם היישר אל עבר בית הכנסת הגדול, בו מתקיימות היו התפילות בשבתות ובחגים. נתיישב הרב בבית הכנסת הריק, תמך ראשו בשתי ידיו, וצלל במחשבות עמוקות. מלווה, ניצב על ימינו דומם, מצפה למוצא פיו. לפתע, ננער הרב מהרהוריו, נשא את ראשו, וציוה למהר ולקבץ לבית הכנסת את כל התינוקות של בית רבן מכל רחבי העיר.

'אם קצרה דעתם של המבוגרים מהבין - נערוך, איפוא, מערכה בעזרת הקטנים! מלמל אל עצמו. **חיש** קל התאספו ובאו מאות נערים רכים, צאן קדשים, אל בית הכנסת, ובראשות הרב, מרא דאתרא פתחו לומר תשעים ואות פעמים 'יהי נועם'.

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ממה שלא מתאים לקדושה שלו. אסור ליהודי להיכנס ל'פינות אפלות'. זה לא המקום שלו. עלינו לזכור: ישראל קדושים הן...

ד. כאשר זוכה האדם ומתגבר פעם אחר פעם על יצרו הרע, הוא הולך ומזדכך, הולך ומתקרב אל תכליתו!

וכשהיצר הרע רואה שהאדם עומד כבר סמוך אל הקדושה, ותיכף יכנס אל תוך היכלות הקדושה, אזי הוא מתעורר ומתחזק ומתגבר מאוד מאוד להפיל את האדם...

וכמו שאמר הגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א: **'בפרט ביום האחרון** (של ההתמודדות), **אז מתגבר היצר הרע מאוד.'**

ה. עלינו לדעת שמי שחפץ לטהר את נפשו, ולהחזירה לבוראו זכה ונקיה, לא די בקביעת עת קטנה ללימוד התורה, אלא צריך לצלול בנהר השוטף של התורה הקדושה, ולהתמסר אליה באהבה ובחיבה וללא הפסק, ואז היא תצחצח ותטהר את נפשו של האדם באופן מושלם.

וצריך ללמוד את התורה בשתי דרכים: בעיון - לעיין בכל פרט ולרדת לעומקם של הדברים, ובבקיאות - ללמוד את הדברים במהירות ובשטחיות על מנת להספיק ללמוד חלקים נרחבים בתורה.

ושתי הדרכים נצרכות לשלימות נפשו של האדם... וה' יזכנו להגות בתורתו הקדושה יומם ולילה.

א. חייו של יהודי מלווים בכל עת במאבקים ורוחניים, **בין יצרו הטוב לבין יצרו הרע.** ויהודי צריך לשאוף תמיד בכל יכולתו להגביר תמיד את יצרו הטוב על יצרו הרע.

ב. עיקר כחו של היצר הרע הוא בטענה, **'חטא אחד זה לא נורא! בטח בשמים יבינו אותך וימחלו לך'**, אך יהודי צריך לדעת שזה שקר, כי כך הוא הטבע: **'עבירה גוררת עבירה! וכשמתחילים לחטוא נופלים שבויים בידי הצר הצורך - יצר הרע!'**

ג. כאשר אדם מזהה שישנו מקום מסויים או חֲבֵרָה מסויימת הגורמת לו להרהורי עבירה, עליו לנוס על נפשו! **ואסור לו בשום פנים ואופן לסמוך על כחו, ואסור בשום פנים ואופן לסמוך על כך שהוא יחזור בתשובה! שהרי כל ה'סמוך עלי' הזה, היא, היא, שיטת הצידי!**

עלינו לדעת שהפתרון היחיד להנצל מהחטא, הוא - לא להיכנס לתוך הנסיון! ולקיים את מאמר חז"ל: **'הוי בורח מן העבירה!'**

אם חלילה יצרו הרע של האדם מנסה לפתותו להביט במראות אסורות או להתקרב לנשים אסורות, בר מינן, יזכיר לעצמו את יוסף הצדיק ויתגבר בכל כחו שלא ליפול ברשתו של היצר הרע, אלא יקיים בעצמו את מאמר חז"ל: **'הוי בורח מן העבירה' - כפי שיוסף הצדיק קיים זאת כאשר אשת פוטיפר ניסתה לאונסו לדבר עבירה - 'ותתפשהו בבגדו... ויעזוב בגדו בידה וינס ויצא החוצה'. יהודי צריך לברוח**

בס"ד

הגדה של פסח

מפוארת

מצות מהודרות

פריכות וטריות

מהרו להזמין הכמות מוגבלת!

נקודות חלוקה בפריסה ארצית

בפסח הזה כולנו מאירים!

מחזורים והגדה של פסח ולכל החגים
בעיצוב מרהיב וכתב מאיר עיניים, עם הכנות וביאורים
עפ"י הנהגת אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

סט לאיש

סט לאשה

סט מעור לאיש

סט מעור לאשה

420 ש"ח
בלבד

320 ש"ח
בלבד

149 ש"ח
בלבד

25%
הנחה

25%
הנחה

15 חלקים

כולל בנוסף סידור תפילה, תהלים והגדה

10 חלקים

כולל שליחות וחמדת אלוהים

6 חלקים

כולל סידור עם תהלים

חייגו: 08-931-1785

054-618-8907

קמחא דפסחא

למשפחות נזקקות

"מי שמשמח את שלי,
אני משמח את שלו"

חייגו: *2910

08-37-40-200

היה שותף - זכות נדירה!

מחולק ע"י מורינו ורבינו
הרב ישראל אברג'ל שליט"א

שעזרי השבוע

מפי חר"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 18:30

שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

ראשון - כל שבוע בשעה: 21:00

92.1FM | 105.7FM | 104.3FM

LIVE

שני - כל שבוע בשעה: 20:00

בבית הכנסת 'שירת קטיף' רחוב שחף 91

יד בנימין

LIVE

רביעי - ב' ניסן 10/4 בשעה: 20:00

ביה"כ המרכזי רמת אשכול רח' ראול וולנברג 11

חיפה

LIVE

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00

בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

LIVE

יום שלישי ר"ח ניסן (9/4/24) תתקיים בבית המדרש 'המאיר לארץ' רח' הקציר 666 נתיבות - ברכת האילנות לאחר תפילת שחרית. שחרית בשעה 05:30 ברכת האילנות בשעה 07:30

ברכת האילנות

כיבוד קל במקום תתקיים מכירת מצות מהודרות

ערוצי מחלקת המדיה

של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

français
joindre :

Русский
присоединиться:

English
to join:

Español
Para unirse:

עברית
להתחברות:

פרשת שמיני

- שבת החודש -

כ"ז אדר ב' התשפ"ד

שבת מברכין החודש

המולד: ליל שלישי בשעה 22:57 ו-7 חלקים

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
20:19	19:33	18:43	באר שבע
20:20	19:34	18:43	תל אביב
20:20	19:33	18:43	חיפה
20:14	19:38	18:33	אילת
20:24	19:37	18:46	ירושלים
		18:26	ירושלים 40 דק'

מסירות אל הרב

ספי קדשו של אטור' זיע"א

אם אתה רוצה להיות עבד ה' - עליך להתייגע ולעבוד ללא לאות, זה שעוה רבות של לימוד, זה מסירות נפש, זה פת במלח. לכאורה זה נראה קשה מאד, אבל יש ליכור שזה רק בהתחלה, אחר כך יבואו שנים שאם אתה עושה כן - "אשריך וטוב לך" (תהלים קכ"ח), אשריך בעולם הזה, וטוב לך לעולם הבא.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:
- בנק מזרחי טפחות, סניף 433 קרית גת, חשבון 96556
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'